

We Love Asphalt

Hvad er det der gadeidræt egentlig?

Posted by SIMON PRAHM on 17/09/201511/02/2016

Af gæsteskrivent *Camilla Hermanni Clausen*

Gadeidræt er det nye 'sort'. Ifølge organisationer som GAME samler gadeidrætten unge op, der ikke passer ind i foreningslivet. DGI har for nylige afholdt en konference om gadeidræt, og Den Nationale Platform for Gadeidræt smider penge til gadeidræt ud i hele landet. Senest har gadeidrætten fået en plads i satspuljeaftalen med det formål at få flere børn og unge til at bevæge sig og blive mere aktive – særligt udsatte børn og unge. Men hvad er gadeidræt? Og hvad er det gadeidrætten kan, som kvalificerer den til at nå ud til de unge, som ifølge satspuljeaftalen 'ikke passer ind i foreningsidrætten'?

(https://simonprahm.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/09/game_streetmekka_web.jpg).

Jeg har brugt det sidste halve år på at nærme mig disse spørgsmål. Et af svarene er Sebastian. Sebastian er en ung mand, som ikke føler, at han passer ind i foreningslivet. Men han har fundet gadeidrætten, der nu holder ham væk fra rusmidler og dårlige bekendtskaber.

Mødet med Sebastian og andre, der dyrker gadeidræt bar præg af især to elementer, som kan være med til at kaste lys over, hvad gadeidrætten kan. Det ene drejer sig om gadeidrættens kvaliteter som idrætsform – og hvordan den er anderledes end det traditionelle foreningsliv i Danmark. Det andet drejer sig om, hvordan gadeidræt er mere end blot *idræt* – hvordan den i helt særlig grad indbyder til fællesskab, hvordan den fungerer som et frirum og tilhørssted, og hvordan den kan være et alternativ til mindre hensigtsmæssige fællesskaber på gaden.

Jeg fik på mit studie på Roskilde Universitet en chance for at komme i praktik i gadeidrætsorganisationen GAME i København, der gennem unge, frivillige driver gadeidræt for børn og unge i 29 udsatte boligområder i hele landet. En af mine opgaver var at lave en undersøgelse om de brugere, som er i GAME – de børn og unge, der kommer og spiller street basket, gadefodbold, danser, laver street fit, parkour eller musik i GAMEs gadeidrætshus i København. Det betød både kvantitative undersøgelser og kvalitative interviews. Det gav mig unik chance for at sætte ansigt på gadeidræt.

Ansigterne på gadeidræt

Sebastian er 24 år, arbejder som pædagogmedhjælper, samt i et tømrefirma. Men i GAME dyrker han street fit. Sebastians fortælling rummer gadeidrættens kvaliteter. For Sebastian handler gadeidrætten om at kunne træne hvor som helst, når som helst. Han beskriver en fleksibilitet, som marker sig anderledes fra foreningslivet, der ofte stiller krav om faste træningstider, kamp i weekenden og hvor talentudvikling er et hyppigere og hyppigere anvendt ord indenfor foreningsregi i dag. Flexibiliteten vil mange sikkert sige også findes i motionscentrene, men Sebastian fortæller, at den gadeidrætsdisciplin, han ynder at dyrke mest er street fit – og ikke cross-fit i et center, da han ikke kan relatere eller identificere sig med det: *"Jeg kan sgu ikke finde et sted som her? Altså hvad skulle jeg gøre? Gå i Fitness World? Meget kan man sige, men dér passer jeg sgu ikke ind"*.

Selvom Sebastian mest dyrker street fit, dukker han gerne op før trænerne, skyder street basket med basketfyrene, og svinger sig i stativerne mens han bliver præsenteret for et nyt parkour-trick eller to. Asfalten rummer det hele. Og de mange forskellige idrætsdiscipliner fungerer fint side om side. Miriam er 23 år, studerende og street danser, og hendes syn på gadeidræt har med åbenhed at gøre; *"De er meget åbne, også dem med fodbold, og det er det samme. Så når de kommer ind med en trillende bold eller basketball lige over dansegulvet, så kommer de jo også bare ind og danser. Så føler jeg bare, at vi alle sammen sådan er accepteret."* Det her med at føle sig accepteret er også et tema i Sebastians historie. Når han skal sammenligne foreningsidræt med gadeidræt, er det accepten af, at alle kan komme når de har lyst, og at der ikke er nogen træner, der dømmer én på fremmøde eller opførsel uden for træningen, som betyder noget for Sebastian. Det kræver også fairplay og ærlighed mellem spillerne på banen, der selv skal finde ud af spillereglerne, når kampene opstår selvorganiseret. Det er en demokratisk proces, der leder til indbyrdes forståelse, når der ingen dommer er på – for på asfalten falder du hårdere.

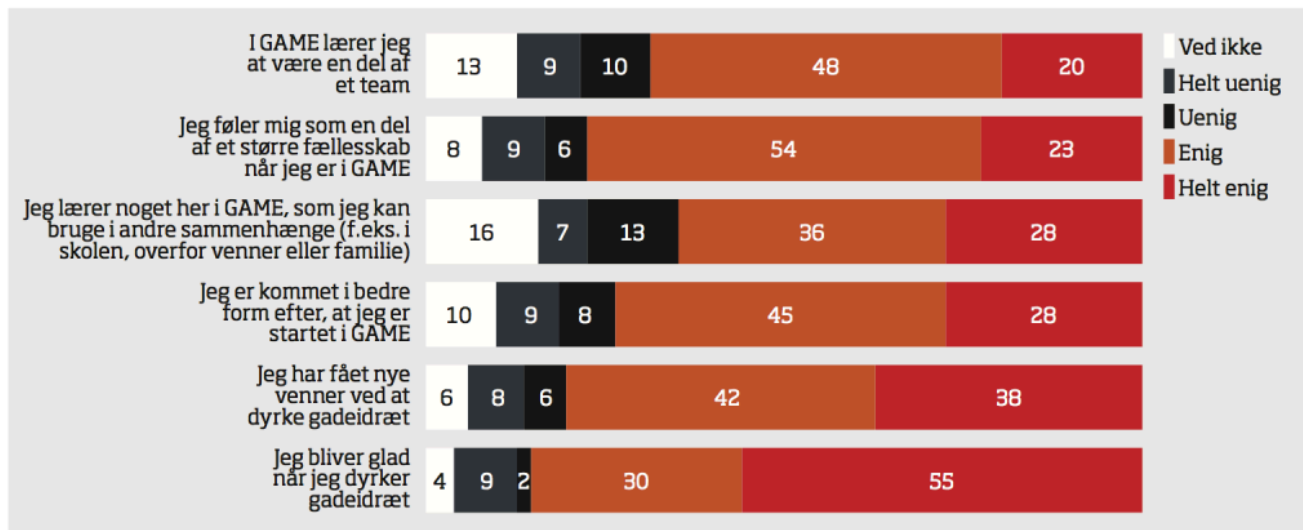
Ahmed er 21 år, kok og spiller streetbasket. Han er med på den med ærlighed og rummelighed som fremtrædende elementer i gadeidrætten. Ahmed har altid spillet basket i foreningsregi – men foreningsidrætten var ikke nok. Han ville også spille, når træningen var slut og hallen lukket. Gadeidrætten *"[...] var den eneste mulighed for at få bevæget kroppen uden for det her foreningsliv om vinteren. Og blive stimuleret på andre måder end at drikke bajere eller se tv."* siger Ahmed og uddyber med, at danskernes vaner har ændret sig. Skoletiden er blevet længere, arbejdstiderne varierer mere, og vi har brug for at være uafhængige af foreningslivets faste træningstider i kraft af samfundets krav om mere fleksibilitet. Ahmed forklarer, at et etableret gadeidrætshus som GAME København fungerer, fordi folk kender det, du kan spille på asfalten, selvom det regner, og der er åbent døgnet rundt. Her er der altid nogen at spille med, og du skal ikke være bange for at træne alene. Her er der ingen, der ikke må være med, uanset niveau.

Tilbage til Sebastian opstår der en ro omkring ham, når han fortæller, at træneren ikke dømmer ham på, hvad han laver efter træningen. Her er der plads til alle, uanset form, evner eller alder. Det rå streetmiljø, som ofte hænger sammen med gadeidrætten, er ikke kun for de unge. Der er børn på syv, der danser breakdance, udvekslingsstuderende fra Asien, der spiller streetbasket, der er hende på 67, der dyrker parkour, og "ham fra Østerbro, der tjener kassen, skal også nok gemme sig hernede".

Et alternativt fællesskab

Alle ved, at det er sundt at dyrke idræt, men gadeidrætten kan noget 'mere'. I undersøgelsen om brugerne i GAME, har 78 procent svaret, at de føler sig som en del af et større fællesskab, når de kommer i GAME. Men hvilket fællesskab på asfalten, taler de om?

FIGUR 10: HVOR ENIG ER DU I FØLGENDE?
(N: 209) (PCT.)

(https://simonprahm.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/09/game_effekter.png).

I Sebastians fortælling drejer det sig om, hvordan alle kan snakke med hinanden. Typerne af udøvere er forskellige på mange måder, men fordommene er skiftet ud med push-ups, hip-hop rytmer og basketballs. "Det er blevet et frirum for mig at komme og snakke med mennesker og holde fri. Og så selvfølgelig at lave noget fysisk sammen med andre, så jeg igen ikke drikker for den sags skyld, der er pludselig noget mere konstruktivt jeg kan tage mig til. Det havde jeg problemer med at finde før i tiden." Før Sebastian startede med at dyrke gadeidræt, havde han svært ved at bruge al sin overskydende energi på noget fornuftigt. Ofte endte han med at hænge ud på den lokale bodega, lave ballade eller dæmpe energien med andre rusmidler. Han var fast besøgende i det gamle ungdomshus på Jagtvej 69, hvor han nød selskabet med de lidt 'skæve' typer og tegnede meget. Det fællesskab og den rummelighed, som stedet var kendetegnet af, havde Sebastian søgt efter, lige indtil han fandt GAME. Gadeidrætshuset bliver for ham et samlingspunkt, hvor samtalerne aldrig er de samme, han kan bruge sin energi konstruktivt, og han kan få lov til bare at hænge ud, tegne og sågar bruger han stedet til at lave lektier.

Streetdanserinden Miriam lægger også vægt på 'det her med at være sig selv'. Hun fortæller, hvordan hun gennem dansen er blevet mere åben, og hvordan det rå miljø fremkalder en anden side af hende, end den 'pæne pige' hun fremstår som i skolen. Miriam bruger også ord som frirum, hvor alle giver plads til hinanden, og hun føler sig tryk. For streetbasket fyren betyder det noget, at ingen bliver mobbet eller ekskluderet – han taler om 'dem-og-os'-mentaliteten, som er ikke-eksisterende i gadeidrætten, da "den gode stil er, at folk gør plads til alle". Fællesskabet på asfalten kan rumme alle. De ambitiøse, de nye og dem der mangler et alternativt fællesskab.

Gadeidræt som social indsats

Når jeg kalder gadeidrætten et alternativ fællesskab, er det med en tro på, at gadeidrætten også kan rumme de udsatte unge, som finder dårlige fællesskaber i bandemiljøer, radikalisering og kriminalitet. Det kan også være et alternativ til misbrug. Sebastian repræsenterer den type ung, der søger fællesskabet uden for hjemmet, på det tidspunkt han kan og vil – med andre ord; han er en af dem, som *"ikke umiddelbart passer ind i foreningsidrætten"*. Men gadeidrætten når ud til Sebastian. Her får han dyrket idræt og brugt sit krudt ud fra hans præmisser. Han får det fællesskab, nye venner og bekendtskaber, han førhen søgte i dårlige miljøer.

Med rummelighed som indgangsvinkel og idrætten i fokus, som en fælles referenceramme, der danner fællesskab og et trygt miljø, lever gadeidrætten op til sit *hype*. Når Mohammed på 12 år fra det lokale almene boligområde om GAME siger: *"Det er et sted, hvor man kommer hvornår man vil, og sådan. Hvis man keder sig, så kan man bare tage derover. Så ved man, der er nogen lige meget hvad"*, så ved vi, at gadeidrætten virker. Jeg tror på, at gadeidrætten kan forebygge og fange de børn fra udsatte boligområder, der senere risikerer at blive trukket ind i fx bandemiljøer. Måske fordi de kedede sig, og ikke havde andre fællesskaber som alternativ. Når GAME arrangerer gadeidræt i Vollsmose, ser de hvordan, unge frivillige fra boligområdet kan vise de mere udsatte børn og unge et fællesskab, hvor de i kraft af at dygtiggøre sig gennem idrætten, får en kropsfornemmelse, lærer holdsport og får selvtillid og noget positivt at identificere sig med.

Idræt – også foreningsidræt – medfører positive effekter på alle individer. Men gadeidrætten er lokalt forankret *ude* i de udsatte boligområder, hvor også de udsatte unge befinder sig. De unge skal ikke aktivt opsøge den, og her er ingen hal der er sommerlukket. Der er ingen, der sætter krav til, hvor ofte du kommer. Måske du – ligesom Sebastian – møder mennesker du aldrig havde troet du at du havde noget tilfælles med. Eller at du – efter en kamp i Vollsmose- kan snakke med træneren, der forstår dig bedre, fordi han kender netop dit boligområde.

Jeg tror på, at gadeidrætten kan være en forebyggende indsats for udsatte børn og unge. Når politikerne sætter sig til arbejdsbordet for at fordele ressourcer og opmærksomhed, så håber jeg, at de har Sebastian, og de der ligner ham, med i deres overvejelser.

Artiklen er baseret på en brugerundersøgelse fra GAME Streetmekka København (2015), som kan læses [her](http://issuu.com/gam3/docs/brugerundersogelse_frdig_web) (http://issuu.com/gam3/docs/brugerundersogelse_frdig_web).

[foreningsliv](#) [frivillighed](#) [Gadeidræt](#) [GAME](#) [Streetmekka](#)

[Create a free website or blog at WordPress.com.](#)